

skrevet under pkt. 4 i de almindelige bemærkninger nedenfor.

I pkt. 3 beskrives de krav til sagsbehandlingstiden i civile sager, som kan udledes af praksis fra Den europæiske Menneskerettighedsdomstol. Et mere fyldigt notat om menneskerettighedskonventionens krav til domstolenes sagsbehandlingstid er medtaget som bilag 2 til lovforslaget.

Som nævnt ovenfor behandles spørgsmål vedrørende den civile retspleje for tiden i Justitsministeriets Småsagsudvalg og i Retsplejerådet. Dette arbejde er beskrevet nærmere nedenfor under pkt. 2.2. Under pkt. 2.3. beskrives reformforslaget fra Den danske Dommerforening og Advokatrådet og under pkt. 2.4. et forslag fra Dommerforeningen om en generel reform af den civile retspleje. Justitsministeriets overvejelser om den civile retspleje er beskrevet under pkt. 2.5. I pkt. 2.1. beskrives Justitsministeriets øvrige initiativer til nedbringelse af sagsbehandlingstiden ved domstolene.

2. Overvejelser om den civile retspleje

2.1. Tidligere ændringer af den civile retspleje samt initiativer til nedbringelse af sagsbehandlingstiden ved domstolene

Den civile retspleje er løbende genstand for overvejelser, og reglerne i retsplejeloven om de civile sager har gennem årene også undergået store ændringer. De mest væsentlige ændringer er blevet gennemført i flere omgange. De seneste større reformer skete i 1979, hvor sagsbehandlingsreglerne blev helt omarbejdet, og i 1981, hvor reglerne om advokater blev revideret. I 1986 blev værnetingsreglerne moderniseret, i 1988 blev der gennemført nye regler om fri proces og retshjælp, og i 1989 blev reglerne om retternes saglige kompetence ændret. Endelig blev reglerne om procesbevillinger ændret i 1995 ved oprettelsen af Procesbevillingsnævnet.

Særligt med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiderne ved retterne blev der ved en lovændring i december 1995 gennemført en permanent ordning med 4 rejsedommere, der skal yde bistand til arbejdsomt særligt belastede byretter. Der blev også mulighed for af ressourcemæssige grunde at flytte større straffesager til en anden byret. Denne lov skal sikre en bedre udnyttelse af retternes ressourcer også med henblik på at opnå en hurtigere behandling af civile retssager.

For at nedbringe sagsbehandlingstiden er der endvidere i de seneste år tilført retterne yderligere ressourcer. I 1992 og 1993 blev der etableret 4 nye afdelinger i Vestre Landsret, og der er etableret 3 nye afdelinger i Østre Landsret. Også bl.a. Københavns

Byret har fået tilført ekstra dommerstillinger og kontort personale.

Herudover er der med positivt resultat gennemført en ændret struktur med inddeling i sektioner i landsretterne bl.a. med henblik på at effektivisere den administrative del af sagsbehandlingen. En tilsvarende opdeling er delvis gennemført i Københavns Byret.

Ved vedtagelsen af finansloven for 1997 blev der tilført yderligere 20 mio. kr. til domstolene. Det er en forudsætning for halvdelen af disse ekstra midler, at Justitsministeriet inden den 1. april 1997 udarbejder en handlingsplan for de initiativer, der på kort sigt skal iværksættes med henblik på at sikre en hurtigere sagsbehandling med øget processtyring ved domstolene. Arbejdet med udarbejdelse af handlingsplanen foregår i samarbejde mellem Justitsministeriet og de berørte personaleorganisationer.

De 20 mio. kr. skal bl.a. anvendes til en styrkelse af de to landsretter og Københavns byret - navnlig som følge af de mange store og langvarige sager, der behandles ved disse retter.

For at følge udviklingen i sagsbehandlingstiderne udarbejder Justitsministeriet i øvrigt kvartalsvise berammelsesstatistikker bl.a. over berammelsestiderne i straffesager og civile sager på grundlag af indberetninger fra embederne. Disse statistikker, der indeholder oplysninger om de enkelte byretters berammelsestider, benyttes som et vigtigt styringsinstrument, der bl.a. gør det muligt for landsretspræsidenterne at fordele rejsedommerne efter det aktuelle behov ved embederne.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at dette styringsinstrument har været en væsentlig faktor i den fortsatte positive udvikling i byretternes gennemsnitlige berammelsestider (dvs. den tid, der går fra forberedelsens afslutning, til retten kan domsforhandle sagen).

Administrativt er der inden for de seneste 3-4 år taget en række yderligere initiativer, der alle sigter mod at effektivisere og styre sagsbehandlingen.

Det vigtigste led i denne proces er udviklingen af edb-sagsbehandlingssystemer på de forskellige sagsområder ved domstolene. I forbindelse med disse projekter gennemgås og revurderes forretningsgangene i sagsbehandlingen, hvorved det sikres, at sagsbehandlingen foregår på en hensigtsmæssig og effektiv måde i overensstemmelse med de lovregler, der gælder på det enkelte sagsområde. Projekterne er landsdækkende og vil - når de er indført ved alle embeder - skabe en ensartet sagsbehandling landet over. For de civile sager er der udviklet et sagsbehandlingssystem, som i øjeblikket testes ved 3 embeder.